

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Rensefiskkampanjen - resultater

FHFs lusekonferanse 2020

Hulda Bysheim
veterinær og tilsyns koordinator for fisk og sjømat
region Sør og Vest

Bakgrunn for kampanjen

- Mange «bekymringsmeldinger».
- Mange rapporter om at dødeligheten hos rensfisker er svært høy, opp mot 100%.
- Uklart deler av regelverket som gjaldt for rensfisk.
- Store kunnskapshull.
- Rensfisker har etter lovverket like sterkt vern som laksen.

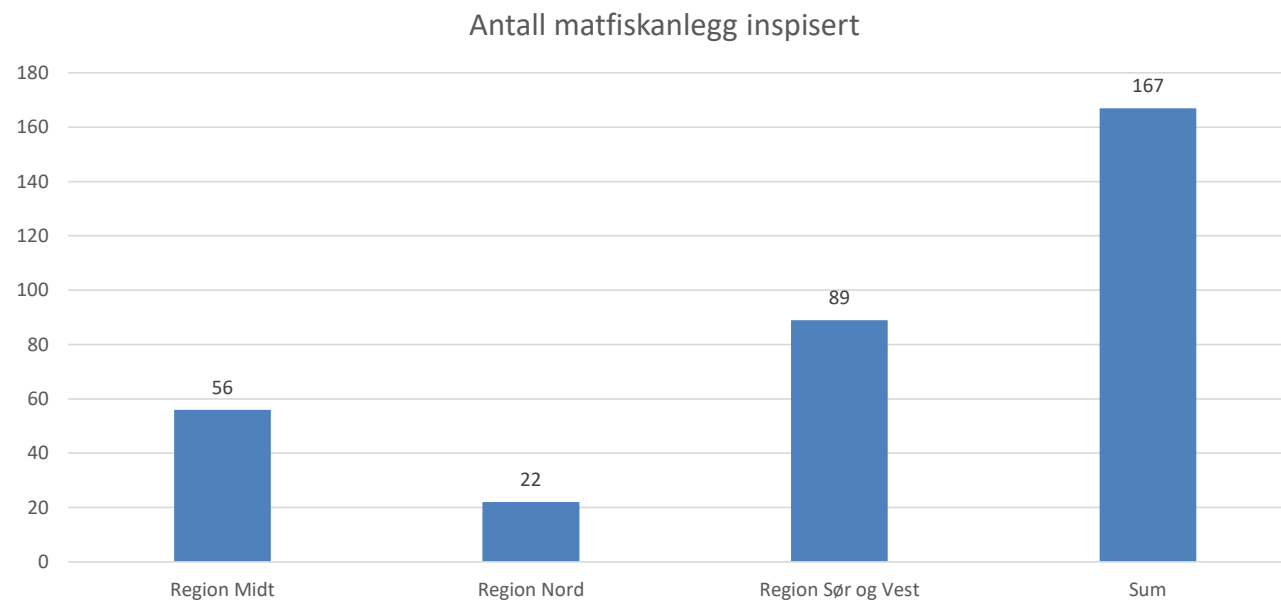

Mål med kampanjen

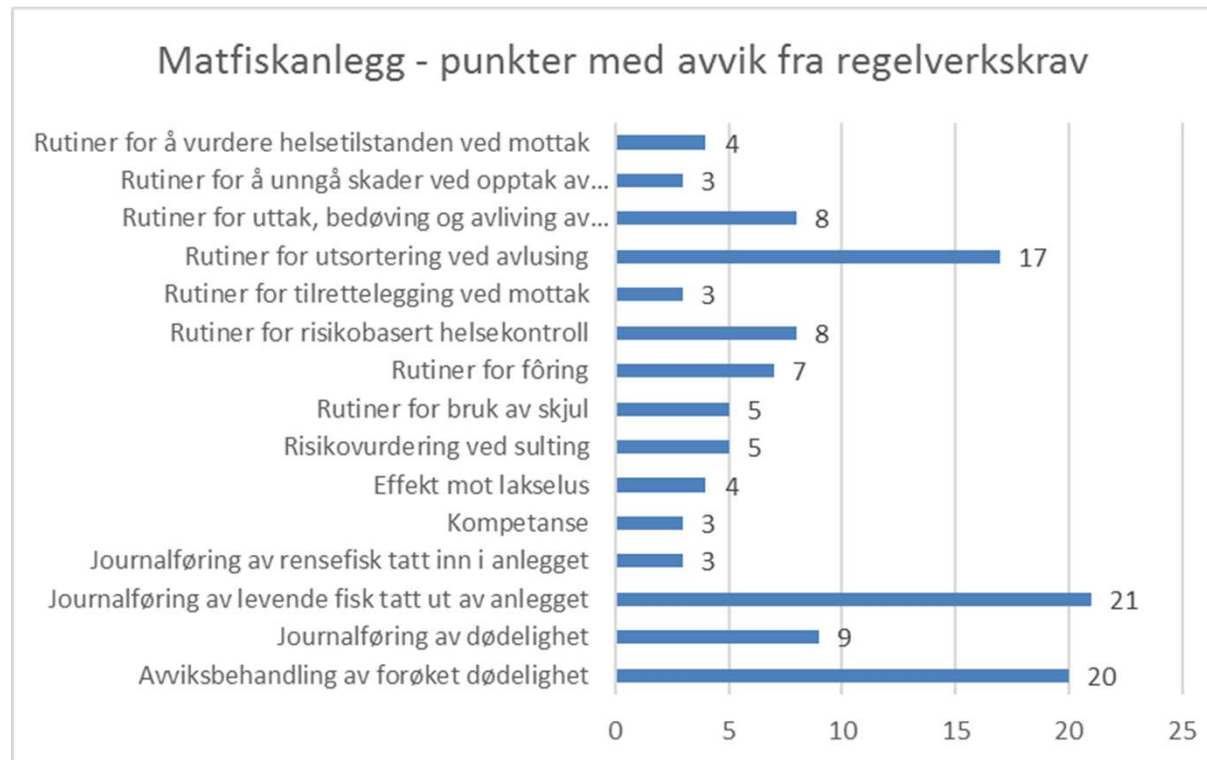
- Bedre kunnskap om hvor mye rensefisk som dør, hvor mye forsvinner, hva fisken dør av og når.
- Gjennom økt kunnskap bidra til en mer målrettet og framtidsrettet forvaltning av rensefisk og bedret drift.
- Føre tilsyn med punkter i regelverket og beste praksis som er kritiske for å sikre rensefiskens velferd.
- Øke kompetansen om rensefisk og regelverket hos Mattilsynets inspektører.

Matfiskanlegg – antall tilsyn per region

Avvik fra regelverket

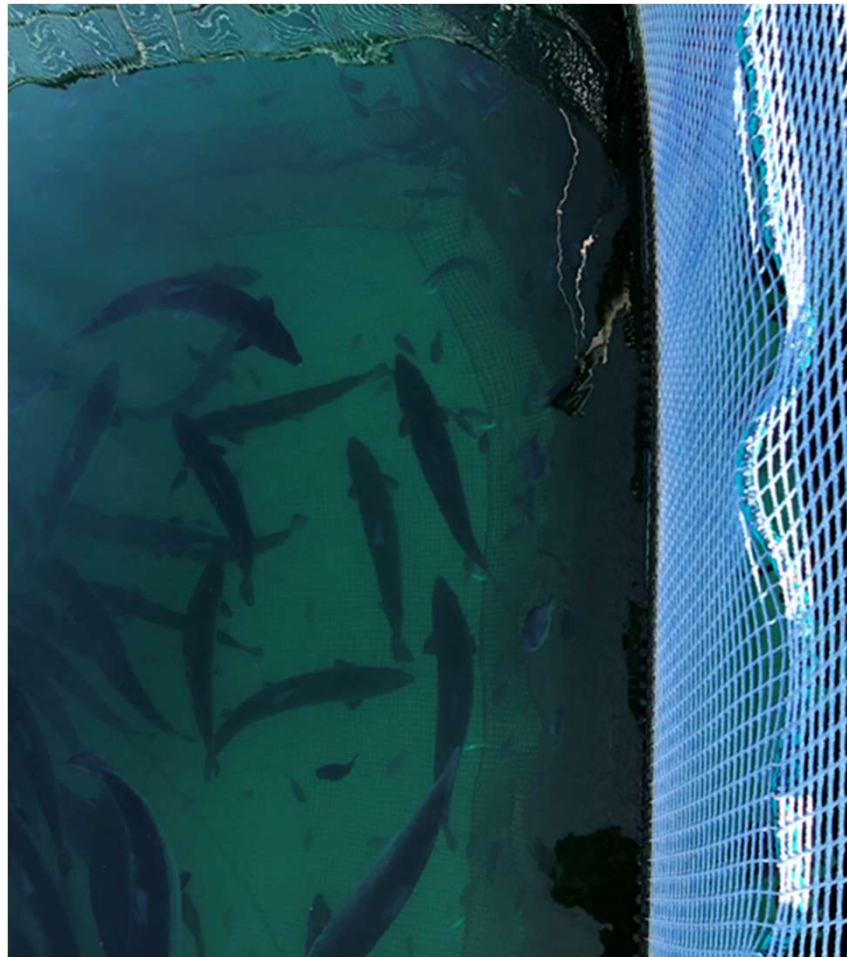

Utsortering ved avlusing

- 17 anlegg fikk avvik på dette punktet.
- Manglende utsortering og manglende risikovurdering går igjen.
- Vurderes av næringen selv som viktig for å hindre dødelighet hos rensfisken, men likevel ugunstig for fiskevelferden.
- Avlusing vurderes som en viktig dødsårsak i spørreundersøkelsen.

Journalføring av levende fisk tatt ut av anlegget

- 21 anlegg fikk avvik på dette sjekkpunktet.
- Sjekkpunktet var om de journalførte gjenlevende fisk ved produksjonssyklusens slutt –også av den fisken som blir med til slakteriet.
- Det er et klart krav i regelverket om utsortering før slakt.
- Uansett om det blir gjort forsøk på utsortering, vil alltid noe fisk bli med til slakteriet.
- Viktig for et effektivt IK-arbeid med dødelighet – må vite hvor mange som overlever.

Avviksbehandling av forøket dødelighet

- 20 anlegg fikk avvik på dette sjekkpunktet.
- Noen har ikke registrert opp til 75% svinn som et avvik i sitt internkontrollsystem.
- Andre registrerer avvik, men gjennomfører i liten grad tiltak for å sikre at det ikke skjer igjen.
- Noen setter grensen for økt dødelighet så høyt at de sjelden trenger å avviksbehandle.
- Hensikten er å finne tiltak som gjør at dødeligheten på sikt går ned.

Avviksbehandling

- En del mangler ift å ha gode rutiner for å bruke internkontrollen som et verktøy for forbedring.
- Enten mangelfullt system eller mangelfull oppfølging.
- Ikke nok å registrere avvikene, det må gjennomføres tiltak som er egnet til å hindre at det samme skjer igjen.

Forbedringspunkter

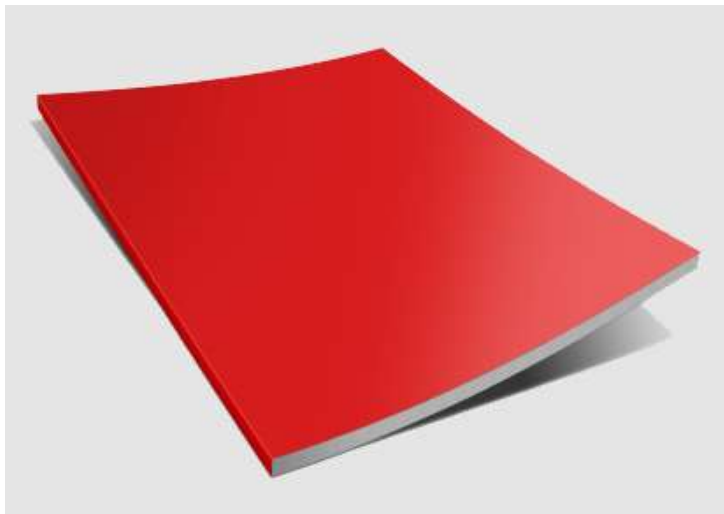
Antallet fisk som dør må ned!

- Bedre oversikt over når rensfisken dør/forsvinner og hvorfor. Registrering og journalføring – også av fisk levert til slakteri.
- Kunne skille mellom de ulike artene en har i anlegget ved behov, f.eks ved slakting og avlusing.
- Kunne dokumentere at den behandlingen man utsetter rensfisken for er nødvendig og velferdsmessig forsvarlig.
- Gjøre konkrete tiltak for å hindre at fisken dør av de samme årsakene gang på gang – bruke IK-system.

Rapport

- Kommer i løpet av kort tid
- Rapportene fra HI/VI/NTNU vil bli lagt ved

Til ettertanke...

- Det gjøres enormt mye bra arbeid i næringen, men likevel dør en høy andel av fisken. Er mulig å drive med rensefisk i matfiskanlegg på en måte som tar tilstrekkelig hensyn til rensefiskens behov? Og vil den alltid tape dersom det blir konflikt mellom hensynet til den eller hensynet til laksen?
- Rensefisken er omfattet av dyrevelferdsloven og har like sterkt vern som laksen. Tar vi nok hensyn til det i den praktiske hverdagen? Eller behandler vi rensefisken som en forbruksvare?
- Ville vi tolerert tilsvarende dødelighet i andre husdyrproduksjoner?

Takk for oppmerksomheten!

